I REMEMBER

Holding the moments of you between smiling lips and galloping words
we are sailing in variations of stories - past and future in the sail of now
embarking the memory on chairs around the table
stretching the wind so much longer than the edge of the words
landing the memory standing on a stage
the waves of sound playing along with our imagination
I remember
the grief hanging in the eyelashes
the tears that mirrored care
the laugh that never left the high seat
I remember you in the plural

MIMESIS HEIDI DAHLSVEEN, storyteller

THE AMSTERDAM STORYTELLING FESTIVAL

STORY TELLING CENTRE

Onze reis Our journey

STC

Onze reis

Our journey

15 jaar Amsterdam Storytelling Festival
10 jaar Storytelling Centre

STC OMSLAG FINAL.indd 1 20/10/2022 09:47

COLOFON

Coördinatie
Hamed Rahmani en Lara Nuberg

Eindredactie
Lara Nuberg en Maaike Kemmink

Algemene teksten
Arjen Barel

Vormgeving
Marjolein Heije

Drukwerk
Opmeer Drukkerij

Met dank aan
Dorèndel Overmars

Dit is een uitgave van Stichting Storytelling Centre

Een reis bovendien die we met vele reisgenoten hebben gemaakt. Een flink aantal van hen heeft een bijdrage geleverd aan dit magazine. Allen zijn onderdeel van onze herinnering, en daarmee ons verhaal, geworden. Dan hebben we het over mede-werkers, freelancers, deelnemers en het publiek dat naar al die voorstellingen die we presenteerden of maakten is komen kijken. In binnen- en buitenland. Daar willen we iedereen heel hartelijk voor bedanken.

STC OMSLAG FINAL.indd 2 20/10/2022 09:47

NORA AKACHAR IN ALLES OVER-WINNEN FOTO: ALEX SCHRÖDER

Het zal ergens in de herfst van 2007 geweest zijn.

Lode van Piggelen, toen directeur van het Over het IJ Festival vroeg: ‘Jullie doen toch iets met verhalen? Kunnen jullie iets ontwikkelen voor in de ruimen van de schepen in de haven van de NDSM-werf in Amsterdam?’ Jullie was in dit geval Marlies ter Haar en Arjen Barel.

STC Jubulieum book v4.indd 2 20/10/2022 09:45

Met wat knippen en plakken – een jaar eerder maakten we een nooit van de grond gekomen plan voor Hilversum – hadden we binnen de kortste keren een schets voor een festival. Na een try-out in april, in het kader van Amsterdam Boekenstad, vond in oktober het allereerste Internationaal Storytelling Festival Amsterdam plaats. Met meteen een mooie programmering dankzij programmeur Mia Verbeelen en de steun van IJ producties en Kinetisch Noord, de organisaties die het festival de eerste jaren produceerden.

De verhalen over bezoekers die zeeziek voorstellingen moesten verlaten, pannen soep die stonden te schommelen op het fornuis in de kombuis en de soms nog niet zo gevulde zalen zijn inmiddels legendarisch. Alle begin is moeilijk, maar onze reis was begonnen.

STC Jubulieum book v4.indd 3 20/10/2022 09:45

PUBLIEK BIJ HET EERSTE FESTIVAL, FOTO: ARJEN BAREL

DE START – VERHALEN UIT HET SCHEEPSRUIM

Wat herinneringen uit het eerste uur van Storytelling Festival Amsterdam…

De vergaderingen op het kantoor van Over het IJ. Het enthousiasme, de inzet en de samenwerking. Het zoeken naar een geschikte plek op de boten. Hoe het geluid van lopen op het dek best wel hard doorklinkt in het ruim eronder.

Hoe lastig het is jonge gezinnen op een zaterdagochtend naar een voorstelling te krijgen. Hoe vol je een theaterboot kunt stoppen. Hoe hard het golft op het IJ…

En bovenal: hoe geweldig het is naar storytellers te luisteren.

MARLIES TER HAAR, mede-oprichter Internationaal Storytelling Festival Amsterdam en producent van de eerste tien edities

VAN INTIEM NAAR BRUISEND

Wat een prestatie dat het festival alweer vijftien jaar bestaat! Van het eerste intieme festival op het schip aan de NDSM-Pier tot de sfeervolle locatie bij Pllek met Yurt aan het IJ.

Elk jaar genoot ik van een mooi programma internationale vertellers als Dan Yashinsky, Nell Phoenix, Tim Ralphs, Chirine El Ansary, Shonaleigh Cumbers, Fred Versonnen en Peter Chand.

In Podium Mozaïek heeft het festival een bruisend kloppend hart gekregen. En onder de artistieke leiding van Sahand en Raphael bijzondere producties van vertellers uit diverse culturen. Mooi om te zien dat het festival een nieuw en jong publiek weet te bereiken met groeiende bezoekersaantallen.

ERNST WEERSTRA, directeur van het voormalige Festival Vertheaterdagen en directeur Theaterbureau Het Vertheater

STC Jubulieum book v4.indd 4 20/10/2022 09:45

CRAWLING OVER THE SOFA

An amazing library that has a theatre balanced right on top of it where Clare Murphy and I got a standing ovation after scrabbling a show together from bits of Breton tradition.

We used a sofa and I seem to remember crawling over it. It felt right at the time. But life is stranger than art sometimes and my creative highpoint was the cockatoo in the almost-impossible-to-find café in the railway station.

Luckily we had magic help to get us there in the form of the lovely Mia Verbeelen.

MICHAEL HARVEY, storyteller

BONENSOEP

De eerste editie van het Storytelling Festival staat mij nog scherp voor ogen. Het vond plaats rondom de NDSM-haven, in een loodsje, maar vooral op een aantal schepen; de Pollux en een schip met de naam het Theaterschip, dat, voor zover ik me kan herinneren, uit Deventer was ingevaren.

We draaiden het festival met een klein team, dat deels nu nog steeds betrokken is. We regelden alles zelf, zoals ook de maaltijdsoep voor het diner voor crew en vertellers.

De toenmalige producent Marlies ter Haar en ik stonden in het kleine keukentje de bonensoep te bereiden toen de golven van een langsvarende veerpont bijna de pan van het gasfornuis deed rollen. Met onze heupen, met gevaar voor brandwonden en een openingsjurk vol bonensoep riskerend, moesten we de pan onder controle houden. Het lukte en de soep was heerlijk. Zo kwam het altijd weer goed bij dit fijne en bijzondere festival.

ESTHER LAGENDIJK, voormalig directeur IJ-producties, nu stadsdeel-bestuurder in Amsterdam Noord

STC Jubulieum book v4.indd 5 20/10/2022 09:45

2009

Elke festival-organisator zal je vertellen dat de tweede editie de lastigste is.

De eerste keer ben je blij met elke bezoeker die komt. Je bent in de wolken als de voorstellingen er staan en alles lukt zoals je dat gepland hebt. Maar de tweede keer wil je daar overheen. Dat is nog niet zo eenvoudig.

STC Jubulieum book v4.indd 6 20/10/2022 09:45

Aan de andere kant merkten we dat er behoefte was aan een storytelling festival. Op dat moment was het onze het enige in Nederland. Wel was er in Amsterdam een kleine beweging aan het ontstaan met betrekking tot verhalen vertellen. Sahand Sahebdivani, die later in onze geschiedenis nog een grote rol zou gaan spelen, timmerde aan de weg met de wekelijkse avonden in de Mezrab. Toen nog in de Jordaan. Hij is overigens de enige verteller die tot op heden op alle festivals optrad.

Uiteindelijk keken we ook op de tweede editie best tevreden terug. We besloten door te zetten en te proberen het festival verder uit te bouwen en het een vaste plek in het Amsterdamse en Nederlandse culturele veld te geven.

STC Jubulieum book v4.indd 7 20/10/2022 09:45

FOTO: RAYMOND VAN MIL

EVOLUTIE

Mijn favoriete ontwerp? Moeilijk! Als ik de tien campagnebeelden overschouw, is voor mij als ontwerper vooral de evolutie grappig.

De eerste jaren was er duidelijk een illustratieve focus. De kwaliteit van illustraties, typografie en vormgeving groeit bij elke editie. In die reeks is voor mij de vijf-jaar-editie met gouddruk het meest warme, uitnodigende ontwerp. Sindsdien gooien we het duidelijk over een conceptuele boeg en wordt er meer gezocht naar een 'confronterend' contrast.

Verhalen uit een wereld die niet altijd mooi is krijgen meer aandacht; kritischer, inzichtelijker. Dat vind ik conceptueel wel boeiend. De beeldmix van het luxejacht en de vluchtelingenboot is hiervan een sprekend voorbeeld.

In de tien-jaar-editie keert het zeilschip uit de allereerste campagne terug naar de basis. Echter als half containerschip, volgestouwd met nieuwe verhalen! Proficiat aan het Storytelling-team!

JOHNY VAN DE VYVER , grafisch ontwerper van de eerste tien edities

STC Jubulieum book v4.indd 8 20/10/2022 09:45

FOTO: ARJEN BAREL

SCHEPEN EN EEN VLIEGTUIG

Het zal een van de eerste, of misschien wel de allereerste editie van het festival geweest zijn; de NDSM-werf, het ruim van De Pollux.

Een prachtig schip vol glimmend koperwerk en geboend hout. De lichte deining van het water.

Niet de meest zichtbare locatie, niet de meest rustige, maar zeker de meest sfeervolle. Uitgerekend daar speelde ik *De scheepsjongens van Bontekoe*. Geen mooiere plek denkbaar.

In het publiek Dan Yashinksy, collega uit Canada. Die voorstelling toen, bracht me jaren later naar zijn festival in Toronto. Per vliegtuig, dat dan weer wel. De Pollux op de NDSM; nooit meer beter geworden.

ERIC BORRIAS, verteller

SCHEURKAARTJES IN DE BUIK VAN EEN SCHIP

Het is inmiddels vijftien jaar geleden dat ik in de buik van een schip liggend in de haven van de NDSM-werf, vanachter een geïmproviseerde kassa papieren scheurkaartjes verkocht aan de bezoekers van de eerste editie van het Storytelling Festival.

Ik herinner me het authentieke houten interieur, de geur van zee, de warmte van de houtkachel, het deinen op de golven en een week lang last van mijn evenwichtsorgaan.

In deze intieme en bijzondere setting luisterde ik naar vertellers die mij met hun woorden meenamen in een verhaal dat tot leven kwam in mijn eigen verbeelding. Sindsdien ben ik storytellingfan!

ERMA VAN MARIS, van kassajuf tot producent van het festival

STC Jubulieum book v4.indd 9 20/10/2022 09:45

2010

Verhalen van ONZE wereld was het thema van de derde editie van het festival.

Daarmee sloegen we al voorzichtig een nieuwe richting in, een koers op weg naar een programmering die actueler was en met beide benen in de samenleving stond. In de loop der jaren heeft dat geleid tot het festival dat er nu staat en dat als urgent en belangwekkend herkend wordt.

STC Jubulieum book v4.indd 10 20/10/2022 09:45

Inmiddels hadden we ook een behoorlijk groot educatief programma opgezet, met een focus op Amsterdam Noord waar het festival nog steeds plaatsvond. We bereikten er bijna 250 kinderen en jongeren mee, waarvan een deel ook naar het festival kwam. Ondertussen verkenden we ook de verhalen van de locatie waar het festival zich afspeelde. Nancy Wiltink verzamelde de verhalen van oude NDSM-werknemers en maakte daaromheen een programma.

We verwelkomden vertellers uit het Verenigd Koninkrijk, Canada, België en natuurlijk Nederland. En voor het eerst werd er ook in het Duits verteld, door Katharina Ritter. Bovendien verlieten we voor twee programma's de haven van de NDSM: het publiek kon met een oude GVB pont een tour maken die hen onder meer langs het Lloyd Hotel en de Centrale Bibliotheek van de OBA bracht. Met de Verhalenexplosie op zaterdag zochten we het publiek op in boekhandels en bibliotheken door de hele stad.

STC Jubulieum book v4.indd 11 20/10/2022 09:45

VOOROORDELEN

Storytelling was een nieuw begrip voor mij, er ging een wereld voor me open. Een voorstelling zonder een lichtplan, weinig tot geen decor of rekwisieten en vaak één persoon die je meeneemt naar een andere wereld. Magisch. Maar hoe ga je dit vertalen in een campagne? Hoe bereik je een publiek dat deze vorm niet kent?

We kampten best met wat vooroordelen, maar daar tegenover stond een hele hechte storytelling community. De eerste keer komen mocht misschien lastig te regelen zijn, maar herhaalbezoeken waren eigenlijk gegarandeerd! Mooie ervaring.

JUDITH FAAS, deed promotie van de eerste festivals, is nu artistiek directeur theatergezelschap BonteHond

A REVELATION

I was 49 years old and didn't even know storytelling existed. Friends took me to see Daniel Mordens *Orfeus & Euridice* at the International Storytelling Festival Amsterdam. Hyper focused I sat there. Completely baffled I took it in. I knew the story, but now I was there, seeing it happen!

On the ferry home, it drizzled. Everyone looked for shelter. I stood on the bow. Tears and rain ran down my face. Suddenly I knew what I had to do. Anything to unleash and empower the storyteller in me. That was about twelve years ago, the dream came through.

MARIN MILLENAAR, storyteller and one of our most dedicated visitors

DE VERTELF IN DE OBA, FOTO KARINA VAN TOL

STC Jubulieum book v4.indd 12 20/10/2022 09:45

GROOTSE IDEEËN

Ik heb een afspraak met een zekere Arjen Barel in de bibliotheek van Amsterdam. Hij heeft het plan opgepakt om een vertelfestival met vertellers uit verschillende landen te organiseren.

Een verlegen, blozende jongeman met zwarte krulletjes komt op me af en stelt zich voor. Ja, Arjen heeft grootse ideeën om het vertellen verder op de kaart te zetten. En warempel: het is hem nog gelukt ook!

De eerste keer op de NDSM-werf in de donkere, afgesloten ruimtes van schepen waarbij je als verteller wel zeemansbenen moest hebben om in het deinende schip overeind te blijven. De rest is geschiedenis!

MIRJAM MARE, verteller

FOTO: RAYMOND VAN MIL

STC Jubulieum book v4.indd 13 20/10/2022 09:45

2011

Het lukte ons om in 2011 de groei wat betreft publiek vast te houden.

Anno 2022 is het festival twee keer zo groot, maar in die tijd waren we al behoorlijk trots op de aantallen die we in vier jaar bereikten. Bovendien kregen we steeds meer partners, waarvan de Openbare Bibliotheek Amsterdam de grootste was.

STC Jubulieum book v4.indd 14 20/10/2022 09:45

In 2011 gebruikten we voor het eerst de grote theaterzaal van de Centrale Bibliotheek, waar we de *Gilgamesj* van Ben Haggarty presenteerden, met muzikale begeleiding van de Griekse Manya Maratou. Het werd een memorabele avond, aangezien Ben toch een van de grootste vertellers in Europa is. Bovendien is dit Perzisch epos een genot om naar te luisteren.

Maar er gebeurde veel meer, ook op het gebied van talentontwikkeling. Samen met de Vertelacademie en de Nationale Vertelschool presenteerden we aanstormende talenten, waarvan een aantal inmiddels met regelmaat op het podium te zien is.

Opnieuw hadden we een mooi thema, ontdekkingsreizen, waarmee we het internationale karakter van het festival benadrukten. Niet alleen wat betreft de vertellers. Ook de verhalen die verteld werden kwamen overal vandaan. Die nadruk op diversiteit gaat ons aan het hart en is nog steeds een van onze belangrijkste uitgangspunten.

STC Jubulieum book v4.indd 15 20/10/2022 09:45

HET BELANG VAN EEN GEZONDE STORYTELLING SCENE

1. Op festivals, wanneer vertellers elkaar ontmoeten ontstaan er dikwijls vurige gesprekken over het belang van het vertellen in de samenleving. We willen allemaal, min of meer, hetzelfde zeggen, er wordt stevig en vurig geargumenteerd en uiteindelijk komen we veelal tot dezelfde conclusies alleen op een andere manier verwoord. Ik weet het want ik heb er zelf aan meegedaan. Gelijkgestemden overtuigen van hetzelfde: het lijkt wel de Toren van Babel.

2. Een scene is een gebied dat afgebakend wordt met eigen theatrale spelregels, trajecten die je moet doorlopen; een wereld waar iedereen elkaar kent. Ik denk dat er ook een grote correlatie is tussen elk volwassen publiek waarvoor we vertellen.

3. Als kind luisterde ik naar de verhalen van de familie en het dorp. Volgens mij (en vele anderen) ligt daar de essentie van het natuurlijke vertellen. Het verhaal is een vuurtje waar we ons hart en onze ziel kunnen verwarmen: thuis, op straat of op een leuke ontmoetingsplek.

4. Ik denk dat daar onze missie ligt: De moed hebben om terug te gaan naar daar vertellen waar het nodig is: tussen de mensen. Op elke plek, voor alle leeftijden en culturen. Met verhalen die niet alleen behagen maar die helpen om de wereld en onszelf in vraag te stellen. It is not about us, it is about de story we tell.

FRED VERSONNEN, verteller

ERIK BORRIAS OP ZOMER VOL VERHALEN, FOTO: ARJEN BAREL

STC Jubulieum book v4.indd 16 20/10/2022 09:45

STORYTELLERS FROM AROUND THE WORLD

Happy Birthday Amsterdam Storytelling Festival! I remember sitting on one of your boats, filled with storytellers sharing stories of food and kindness.

Sahand wandered around inviting us to tell these short little stories, and the threads of connection were woven from teller to teller and country to country like a fine web.

May you reach another 15-year anniversary, still bringing stories and people together from around the world.

CLARE MURPHY, storyteller

GOTTFRID VAN ECK OP ZOMER VOL VERHALEN, FOTO: RAYMOND VAN MIL

VAN DE NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE NAAR EUROPA

In 2011 raakte ik betrokken bij de promotie van de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Enthousiast schreef ik toen een aanzet voor een verbindend (historisch) kinderverhaal dat zich op de forten zou ontvouwen, over Fortissimus, de fortenmuis. Dat voorstel redde het niet, maar het werd mij snel duidelijk dat forten uitstekende vertelplekken zijn.

Ik kende Arjen en Marlies ter Haar al en ik weet niet meer zeker hoe, maar onze gesprekken leidden tot Zomer vol Verhalen op forten waarvoor ik een communicatieve bijdrage leverde.

Het contact met Arjen is daarna niet meer verbroken. We zagen elkaar regelmatig en wisselden ervaringen in Europese (Erasmus+) projecten uit waarin storytelling en andere narratieve benaderingen een rol speelden.

Onze gedeelde zorg over toenemende polarisatie en conflicten leidde tot een gezamenlijke aanvraag voor het project Common Ground Common Future, met het doel narratieve methodieken aan te reiken voor conflictoplossing en depolarisatie. Het was een genoegen om eens écht (en intensief) met Arjen samen te werken en mij door zijn bevlogenheid te laten inspireren. Één van de mooiste projecten waaraan ik een bijdrage kon leveren.

PETER FRUHMANN, storytelling coach en actief in Erasmus+ projecten

STC Jubulieum book v4.indd 17 20/10/2022 09:45

2012

Het eerste jubileum; en meteen een zeer bijzondere editie van het festival.

We vroegen ons publiek wie het terug wilde zien. Michael Harvey kwam als een van de favorieten uit de bus en daarom programmeerden we hem opnieuw na ook op het eerste festival acte de presence gegeven te hebben.

STC Jubulieum book v4.indd 18 20/10/2022 09:45

Ditmaal stond hij met Clare Muireann Murphy uit Ierland op de planken van de grote theaterzaal van de OBA.

We maakten ook kennis met Raphael Rodan en Anastasis Sarakatsanos, die hun voorstelling *When Abel met Cain* speelden. Toen konden we nog niet vermoeden dat dit tot een langdurige samenwerking met Sahand Sahebdivani zou leiden, al hebben we wel een voorzichtig duwtje gegeven door de heren te vragen elkaars voorstellingen te bekijken.

Er gebeurde nog iets belangrijks: we richtten Stichting Storytelling Centre op. Naast het festival begonnen we andere activiteiten te ontwikkelen. Het werd tijd voor verbreding en daarmee voor een eigen stichting. Die kwam er op 30 januari 2012. Een volgende mijlpaal was bereikt.

STC Jubulieum book v4.indd 19 20/10/2022 09:45

GOTTFRID VAN ECK OP ZOMER VOL VERHALEN. FOTO: RAYMOND VAN MIL

ZEEZIEKTE EN VUNZIGE VERHALEN

Vertellers uit de Lage Landen, grote namen uit de Europese storytelling scene of uit het verre buitenland! Ze vonden elkaar in en rond de NDSM-werf in Amsterdam-Noord.

De driemaster Pollux was het kloppende hart van het Storytelling Festival; in het houten ruim werd verteld, in het restaurant boven waren verteldiners! Ook Het Theaterschip uit Deventer en de Rainbow Warrior, het schip van Greenpeace, waren bijzondere vertellocaties.

Elk festival had een eigen thema – van 'Wat sterren vertellen' tot 'Discover the world'. Elke editie werd geopend met een avond met de internationale line up. Iedereen logeerde in het BOTEL, de hotelboot die z'n vaste ligplaats aan de werf had.

Zo kon het gebeuren dat op een stormachtige avond een vertelster haast haar evenwicht verloor toen het Theaterschip gevaarlijk heen en weer schommelde, telkens wanneer er een ander schip voorbijkwam. Wind sloeg het water op dat tegen de scheepswand klotste. Helaas moest de voorstelling het uiteindelijk stellen zonder de gitarist. De arme man was zeeziek.

Er stond een avond met 'Erotische verhalen' gepland in de Scheepsbouwloods waar voormalige arbeiders van de werf eerder die dag hun verhalen hadden gedeeld. Cat Weatherill uit de UK en schrijver Frank Adams uit België bezongen alle uitingen van het liefdesspel in onverbloemde taal, terwijl de rondborstige bazin van het café met rode oortjes meeluisterde. Toen de voorstelling toch wat uitliep, greep ze naar de telefoon om in onvervalst Amsterdams haar echtgenoot op de hoogte te brengen 'dat die lui hier nog bezig waren met hun vunzige verhalen' en dat ze nog niet kon afsluiten!

MIA VERBEELEN, verteller en programeur van de eerste vijf edities van het festival

STC Jubulieum book v4.indd 20 20/10/2022 09:45

EEN FORT VOL VERHALEN

Een fort vol verhalen .... vol verhalen .... eenvoudiger kun je het de verteller niet maken. Je staat, je kijkt, je luistert, je observeert de omgeving en in stilte neem je de toeschouwer mee in het verhaal van het fort. Werkelijkheid of fictie, liefdevol of gruwelijk, spannend of poëtisch, het maakt niet uit.

Het fort inspireert, het fort kietelt en fluistert. Het vraagt de verteller hem te gebruiken om zijn luisteraar mee te nemen naar een andere wereld. Een wereld waarin alles kan, waarin niet alleen mensen kunnen praten maar ook forten. Het verhaal van het fort, een fort vol verhalen.

PETER FABER, verteller

DE RIJKDOM VAN VERHALEN

Ik heb met groot plezier voorstellingen samengesteld en geregisseerd waarin mensen hun verhalen vertellen. In Amsterdam Nieuw-West maakte Arjen met het Storytelling Centre veel mogelijk, door samen te werken met het Van Eesterenmuseum, Tuinen van West, Tuinstadtheater, Sloterparkfestival, Huis van de Wijk 't Blommetje, Stadsboerderij Osdorp, Sloten terug in de kas, en niet te vergeten Nieuw-West Open: de manifestatie ter gelegenheid van het zestigjarig bestaan van de Westelijke Tuinsteden.

Tientallen mensen hebben hun verhalen verteld, honderden hebben ze gehoord. En ik vergeet die mensen en hun verhalen nooit. Zo verschillend, jong en oud. Van de boeren en tuinders die er woonden vóór de bouw van de Tuinsteden, tot de voorstelling *60 jaar werk in Nieuw-West*, waarin drie generaties op onvergetelijke manier vertelden over hun werk en leven. Je ziet daarna veel meer in je omgeving. Elk verhaal vertelt hoe het leven kan gaan, elk verhaal is een levensles. Ik ben dankbaar voor al die feestelijke ontmoetingen. Als ik die mensen weer tegenkom merk ik dat zij het ook nooit vergeten zijn. Verhalen delen maakt je rijk.

ANNE VAN DELFT, verteller en betrokken bij verschillende verhalenprojecten in de buurt

STC Jubulieum book v4.indd 21 20/10/2022 09:45

2013

Het festival ging overzees.

Want dit jaar was Canada de focus, met verschillende vertellers uit dat land. En als we verschillend zeggen, dan bedoelen we dat ook. Van Dan Yashinsky uit Toronto tot de Debajehmujig Theatre Group, een gezelschap van Indigenous Americans die de oorspronkelijke verhalen levend houden.

STC Jubulieum book v4.indd 22 20/10/2022 09:45

We streken ook voor het eerst neer in Podium Mozaïek, onze huidige festivallocatie. Bovendien verlieten we de haven van de NDSM-Werf, om een deel van de programmering iets verderop in Pllek te presenteren. Daar speelde onder meer Typhoon een voorstelling voor kinderen.

Laten we ook niet vergeten dat we het festival in 2013 openden met onze eerste eigen productie: *The Kingdom of Fire and Clay* van Raphael Rodan en Sahand Sahebdivani, met muzikale begeleiding van Anastasis Sarakatsanos en Bas Kisjes. Na de première op het festival volgde een kleine tournee, door Nederland. Nog niet meteen succesvol. Wie had toen gedacht dat de voorstelling uiteindelijk meer dan zeventig keer gespeeld zou worden in zeven landen? Vaak voor uitverkochte zalen.

Alsof dit niet genoeg was, groeide Zomer vol Verhalen in 2013 uit tot een echt festival, op mooie locaties zoals kastelen en forten door heel Nederland.

STC Jubulieum book v4.indd 23 20/10/2022 09:45

DE JONGE HONDEN SPELEN MAHABARATHA, FOTO ANNA SCHAAP

NAAR PODIUM MOZAÏEK

Het is bijzonder om de allereerste stapjes van een organisatie mee te maken, haar te zien groeien en ontwikkelen. Nú al, slechts na tien jaar produceert het Storytelling Centre niet alleen een internationaal festival met cutting edge programmering, maar is het ook een kenniscentrum dat in tal van verschillende internationale verbanden nieuwe methodieken ontwikkelt, een producent van ontroerende en persoonlijke verhalen, níet te vergeten een inspirator voor verhalenvertellers en - heel belangrijk - een makkelijk toegankelijke gesprekspartner voor nieuwe makers en andere initiatiefnemers.

WOW, wie had dat gedacht in november 2012. Destijds begon ik net als programmeur bij Podium Mozaïek. De eerste voorstellingen die ik toen zag waren onderdeel van Het Internationaal Storytelling Festival Amsterdam. Ik wist niets van storytelling, maar ik zag wat het deed met de bezoekers (en met mijzelf!) en wist: dit moet vaker gebeuren in Podium Mozaïek.

Zo gezegd zo gedaan! Hebberig als ik was, kon ik het Storytelling Centre overtuigen dat Podium Mozaïek de enige locatie in Amsterdam moest worden. Het festival groeide in samenhang en impact. Meer en meer storytelling fans kwamen naar Amsterdam-West. En o, laten we niet die leuke dansfeestjes in de foyer vergeten!

De dagen dat het Storytelling Festival bij ons in huis was, waren de leukste en gezelligste dagen van het jaar. Op deze dagen realiseerde je je weer wat theater kan betekenen. Niet alleen op het podium, met verhalen vol urgentie, humor, politiek, poëzie en pijn, maar ook voor het gesprek erna en het gevoel dat we dit samen doen: theater, verhalenvertellers en publiek.

INGE KOKS, voormalig programmeur Podium Mozaïek, nu freelancer voor o.a. Storytelling Centre

STC Jubulieum book v4.indd 24 20/10/2022 09:45

A LIFE CHANGING BEER

It all began over a drink in Stanislavsky café. I emailed Arjen Barel to ask if I could participate in the Storytelling Festival. His answer was: 'Do you like beer?'

The official meeting became very not official very quickly. It was as if I was meeting a friend. Somewhere in that meeting, Arjen said: 'There is a storyteller in Amsterdam, you should meet. I will help you make a show together.'

That was when the first seed for *Kingdom of Fire and Clay* was planted. And it was also how I met Sahand, a person that changed my artistic life.

RAPHAEL RODAN, storyteller and artistic leader of The Amsterdam Storytelling Festival since 2018

TYPHOON EN WIJNAND STOMP VERTELLEN ANANSI VERHALEN, FOTO: ANNA SCAAP

FOTO: RAYMOND VAN MIL

DEBAJEHMUJIG THEATRE GROUP, FOTO: ANNA SCHAAP

STC Jubulieum book v4.indd 25 20/10/2022 09:46

2014

Tja 2014.

Niet het makkelijkste jaar in ons bestaan. Het festival werd bemoeilijkt door logistieke problemen en afzeggingen op het laatste moment. Bovendien waren de plannen steeds groter geworden: we programeerden naast onze vaste locaties nu ook in De Meervaart, Het Bijlmer Parktheater en in een hipsterplek op de Zuidas, Old School. Daar organiseerden we voor het eerst een expert-meeting over storytelling in de maatschappij.

STC Jubulieum book v4.indd 26 20/10/2022 09:46

Bovendien was Arjen Barel opeens gaan regisseren. *Marok(k)anen huilen niet*, gemaakt met Soufiane Moussouli, ging op het festival in première. In de evaluatie verzuchtten we dat alles misschien iets teveel was.

Want ondertussen waren we ook bezig met het opzetten van een groot sociaal maatschappelijk project: *Osdorp, de vertellende wijk.* Twee jaar lang organiseerden we projecten met de bewoners van deze wijk. En we richtten een radioprogramma op: Radio Osdorp. We roken in 2014 ook voor het eerst aan het conflicttransformatiewerk waar we ons later verder in specialiseerden. Samen met Raphael Rodan en de School voor Vrede organiseerden we een workshop met Palestijnse en Israëlische jongeren in Egmond. Die beweging bracht ons een aantal jaren later in het Midden-Oosten om daar de kunst van het delen van verhalen over te dragen.

Zomer vol Verhalen beleefde ondertussen de volgende editie, nu vooral op de Utrechtse forten die deel uitmaken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

STC Jubulieum book v4.indd 27 20/10/2022 09:46

YOU DON'T KNOW MOUAD, BUT NOW YOU DO

I met Morad, a seventeen-year-old Moroccan man who was preparing for his baccalaureate and who suddenly ended up in prison, but you don't know Morad. I met Anas El Khatib, a young Palestinian who did everything he could to stay true to his origins and defend his homeland, but you don't know Anas. I met Najwa, a young Moroccan woman living abroad who came to spend three months in Morocco on vacation but who ended up spending a whole year in prison in Morocco. But you, you don't know Najwa. And I know so many other people with many other stories that you don't know.

After doing several storytelling workshops over the past few years, my outlook on life has changed and I don't see things the way I used to. I don't see people the way I used to. And all I can say is that after my modest experience I think that every human being is represented by his own story and that every story deserves to be told. You all need to share your stories because we need to learn from what is written between your lines.

MOUAD LASMAK, actor/storyteller, storytelling coach and one of our partners in Morocco

ZEVEN JAAR

Zeven jaar geleden nodigde Arjen Barel mij uit voor een storytelling training bij het Sint Liobaklooster in Egmond-Binnen. Arjen en Raphael Rodan hebben mij in één week enorm veel geleerd over het vertellen en werken met verhalen.

Voor ik het wist stond ik met een persoonlijk verhaal met tranen in mijn ogen voor een groep onbekenden met tranen in hun ogen te vertellen. Mede door deze ervaring leef ik al zeven jaar van het vertellen en werken met verhalen.

FOUAD LAKBIR, verteller, trainer en storytelling coach

STC Jubulieum book v4.indd 28 20/10/2022 09:46

NAAR SCHOOL VAN HET TUINSTADTHEATER

PETER FABER OP FORTEN VOL VERHALEN, FOTO: ARJEN BAREL

STC Jubulieum book v4.indd 29 20/10/2022 09:46

2008

2009

2012

2013

2016

2017

2020

2021

2010

2011

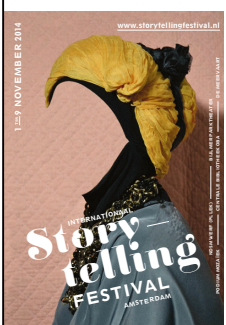

2014

2015

2018

2019

2022

2015

Wie had ooit gedacht dat we op een echt paleis terecht zouden komen?

Het gebeurde eind 2015, toen we op Paleis Soestdijk twee weken lang een verhalen-programma draaiden. Met koninklijke ver-tellingen die speciaal voor die plek ontwikkeld werden, door verschillende vertellers.

STC Jubulieum book v4.indd 32 20/10/2022 09:46

Net zo lief vertelden we op verschillende Amsterdamse buurtfestivals. We trainden daarvoor een aantal buurtbewoners en richtten een *Living Library* op. Met name Hester Tammes specialiseerde zich hierin.

In juli en augustus streken we met Zomer vol Verhalen elk weekend neer op een andere locatie, onderdeel van één van de waterlinies die Nederland rijk is. Het festival duurde op die manier maar liefst dertien dagen.

Ondertussen was de wereld in rep en roer. In Europa zagen we opeens grote vluchtelingenstromen op ons afkomen. Vreemd dat we dat nu pas merkten, dit was immers geen nieuwe beweging. Maar opeens kon je er in de media niet omheen. Dus ook wij konden er niet omheen en één van de dagen van het festival stelden we helemaal in het teken van migratie. De voorstelling die we met drie jonge Afghaanse Nederlanders maakten resulteerde in de *Shah of Holland*, waarmee Shah Tabibi nog tot in 2021 door het land toerde. Ook ons festivalbeeld, ontworpen door onze vaste ontwerper Johny van de Vyver, verbeelde de crisis waarin Europa zich dacht te bevinden.

STC Jubulieum book v4.indd 33 20/10/2022 09:46

MIJN REIS

Ik herinner mij dat het een project van het Storytelling Festival was waarbij Afghaanse (oud-)vluchtelingen een voorstelling moesten maken over hun verhaal. Samen met twee Afghaanse vrienden van de universiteit werden we door Raphael Rodan begeleid.

Mijn eerste verhaal heette 'District 9' en ging over verschillende *aliens* die, samen met ons gezin, in het AZC verbleven met de hoop om te mogen blijven. Met deze eerste bewuste herinnering begon ik mijn *journey* als verhalenverteller.

Een jaar en vele coachingsuren later speelden we de première van *The Shah of Holland*, waarmee ons team vier jaar lang in diverse theaters heeft getoerd.

SHAH TABIBI, verteller

SAID BENSELLAM IN SAID DINO'S, FOTO: RAYMOND VAN MIL

SAHAND SAHEBDIVANI, FOTO: RAYMOND VAN MIL

FOG AND FUN

It is always a joy to come and perform in Amsterdam for the festival. I have many good memories of meeting old friends and making new ones. Of being entranced by the variety and talent that I get to work alongside.

But time in such a beautiful place is always too short. That it why, one of my fondest memories is the year we were turned back at the airport due to fog. While all the other passengers were complaining about being stuck, my son and I ran back to the hotel and enjoyed three more days cycling round Amsterdam. We were sharing our bottle of duty free whisky with the festival organizers and were even being interviewed by the BBC about the stress of being fog bound. My reply to them was: 'Stress, stress, we are having a wonderful time and KLM was amazing, giving us money to take care of additional costs.'

I think I went on about true stress if I was standing at Calais as a refugee wondering what had happened to one's family!!!

SHONALEIGH CUMBERS, storyteller

STC Jubulieum book v4.indd 34 20/10/2022 09:46

ALADDIN AND A BIG MAN

The first time I worked with Arjen was in 2015, in two simultaneous European projects. One called Aladdin, in which we worked generating links between elderly people and young immigrants through the storytelling technique and in another project, called T'ICI, in which we worked with young people at risk of exclusion, helping them to empower themselves through storytelling and the creation of short films.

I must confess that the first impression I had of Arjen was 'and who does this big man think he is? He's not going to intimidate me!' (Which of course is how I felt on first contact). However, if both projects remained engraved in my memory it was, among other things, thanks to Arjen's energy. Always pragmatic, solving, always moving forward, turning a mountain of problems into a gift package full of ideas. I had a lot of fun and learned a lot. Thank you! Happy birthday, team! And here's to new shared adventures!

CECILE STOLA , director Elan Interculturel, one of our Erasmus+ partners

ÉÉN VERTELLER, EEN LUISTERAAR

Vijf klaptafeltjes aan de waterkant, aan ieder tafeltje klapstoelen: één voor de verteller en één of meer voor luisteraars. Iets verderop een met touwen en paaltjes afgebakende ruimte: de wachtkamer. Ook daar klapstoelen voor de luisteraars, wachtend totdat ze door de bibliothecaresse naar een verteller werden gebracht…

Human Library, editie 't Stenen Hoofd, 14 juni 2015 in Amsterdam. Vele edities volgden, op allerlei locaties met allerlei vertellers, vanaf 2017 onder de naam *Living Library*. En steeds weer raakten en raken verteller en luisteraar(s) elkaar door het delen van een verhaal: *share to connect* in optima forma.

Sinds 2022 worden de *Living Libraries* mede georganiseerd en met vertellers gevuld door door ons opgeleide organisatoren en verhalencoaches.

HESTER TAMMES, projectmanager Storytelling Centre

BASTIAAN DE ZWITSER OP FORTEN VOL VERHALEN, FOTO: ARJEN BAREL

STC Jubulieum book v4.indd 35 20/10/2022 09:46

2016

Het jaar was nog niet begonnen of we hadden een première van een nieuwe voorstelling:

Five Questions you always wanted to ask a Terrorist, geschreven door Arjen Barel op basis van de verhalen van Raphael Rodan en Soufiane Moussouli, die beiden ook speelden.

STC Jubulieum book v4.indd 36 20/10/2022 09:46

Marjan Barlage tekende voor de regie. Inmiddels heeft Storytelling Centre zich ontwikkeld tot een actieve producent van voorstellingen.

Ook het festival ontwikkelde zich nog steeds. ‘Een van de meeste vooruitstrevende storytelling festivals in Europa,’ aldus Mette Kaaby, directeur van het Noorse Forteller Festival en gast tijdens het eerste festival-weekend. Dit jaar verlieten we de NDSM-werf definitief. Het tweede weekend streken we als vanouds neer in Mozaïek en voor het eerste weekend kozen we voor Oostblok in Amsterdam Oost. Hoewel we hier op een warme ontvangst mochten rekenen, beek dit eenmalig te zijn.

Zomer vol Verhalen heette inmiddels Forten vol Verhalen en kende in 2016 maar liefst achttien speeldagen. We waren de hele zomer met ons team in touw. Dat was ook de periode dat we begonnen met het maken van de zogenaamde *Portretten*, korte voorstellingen met jonge (semi-)professionele vertellers die op het festival gepresenteerd worden.

STC Jubulieum book v4.indd 37 20/10/2022 09:46

EEN KONINKLIJK TINTJE

Soestdijk, kerstvakantie 2015/2016. Ik herinner me het prachtige pakkende verhaal dat Janneke Tanja schreef over de juwelen van Anna Paulowna. Waardoor het al vertellend leek dat het kettinkje om mijn nek dat ik van mijn oma geërfd had via via via uit de juwelenkist van Anna Paulowna kwam.

Je kon een speld horen vallen, de luisteraars hingen aan mijn lippen. Want was dat echt zo gebeurd? Ik glimlachte. In die kamer met hoog plafond, luxe bloemenbehang en zacht tapijt. Op Soestdijk, het paleis waar vroeger de koningin woonde die ik als kind zo lief en leuk vond: Juliana!

ESTHER KORNALIJNSLIJPER, verteller

ACHTER DE SCHERMEN
FOTO: ANASTASIS SARAKATSANOS

RIVELINO RIGTERS IN BLACK ROCK STAR, FOTO; RAYMOND VAN MIL

EEN ZAAL VOL

Ergens voelt het nog steeds raar: een volle zaal met mensen, die er helemaal alleen voor jou zitten. Mensen die willen horen wat jij te vertellen hebt, hoe jij de wereld ziet. Het imposter syndroom verdwijnt deze keer echter snel. Ik voel me helemaal thuis. Hier op het festival. Er is een warme sfeer die als een omhelzing voelt. Ook vanavond tijdens mijn officieuze première. Niet alleen omdat de zaal vol zit met vrienden en collega's, die in een aanstekelijke uitgelaten stemming zijn. Maar ook omdat ik elf jaar eerder in dezelfde zaal mijn afstudeervoorstelling van mijn theateropleiding speelde. Het komt helemaal goed.

SOULA NOTOS, verteller

STC Jubulieum book v4.indd 38 20/10/2022 09:46

HIPHOP, R&B AND BHANGRA BEATS

In 2016 I shared *Tongue Tied & Twisted* alongside my nephew the Music Producer PKCtheFirst, who mixed live and shared soundscapes as I told ancient Indian folktales we had collected from elders.

We normally had a clay pot on stage, but it was too fragile to travel with us from England. Was that a problem for the team? No, they sourced a perfect pot which stood proud on the stage as we shared stories alongside hip hop, R&B, and Bhangra beats.

You see – you always help make the shows just right at the Amsterdam Storytelling Festival! Huge congratulations to you all, and wishing you continued success in sharing diverse storytelling in Amsterdam.

PETER CHAND, storyteller

SOUFIANE MOUSSOULI EN YORKE MULDER-BHANGOO IN FIVE QUESTIONS, FOTO: RAYMOND VAN MIL

ADNAN ATIK IN PORTRETTEN, FOTO: FOUAD LAKBIR

CREATIVE PASSION

From that day onwards, I still remember me running late to the theatre, being busy preparing, and catching my breath, then the stage light goes up. From then on, it is already another story.

After the show, I could see that the story from the Far East was heard and felt by the audience. Making the performance at the festival helped me to honor my roots and get my creative passion going just after arriving in The Netherlands (and more shows including in Japan). I am grateful and honored to have had the opportunity. Thank you.

TERRA NORIHIRO, storyteller

STC Jubulieum book v4.indd 39 20/10/2022 09:46

2017

Al twee jaar waren we betrokken in een aantal Europese projecten...

en in 2017 startte er een innovatief project dat we zelf leidden. We ontwikkelden storytelling technieken om langdurig werklozen beter aan een baan te helpen. De Selfee methode die eruit voortkwam zetten we nog steeds regelmatig in, bijvoorbeeld in het werken op MBO's.

STC Jubulieum book v4.indd 40 20/10/2022 09:46

Langzaam maar zeker vormden deze (en volgende) Europese projecten onze research en development afdeling.

Begin van het jaar 2017 keken Marlies ter Haar en Arjen Barel elkaar diep in de ogen. 'We doen al tien jaar het festival. Hebben we er nog zin in?' Het antwoord was 'eigenlijk niet', maar de wens om het festival door te zetten was er ook. Daarom voerden ze in de lente van 2017 gesprekken met Raphael Rodan en Sahand Sabedivani, die enthousiast reageerden op de vraag of zij de nieuwe artistiek leiders wilden zijn. Marlies en Arjen zetten met die informatie nog eenmaal Internationaal Storytelling Festival Amsterdam neer. En ze gingen er met een klap uit, want nooit eerder kwamen er zoveel mensen op af.

Niet alles leefde echter lang en gelukkig. Forten vol Verhalen kregen we niet meer zo van de grond zoals in de jaren ervoor en stierf in 2018 een stille dood. Maar het liet een heleboel mooie herinneringen achter.

STC Jubulieum book v4.indd 41 20/10/2022 09:46

EEN VEILIGE HAVEN

Als kletskous en professionele verhalenverteller, wilde ik altijd al iets met theater doen, maar de kans deed zich niet voor. Het was een drempel voor mij.

Toen een bekende van mij voor het Storytelling Festival ging werken en mij tipte, voelde ik een veilige haven waar ik kon experimenteren met het vertellen van verhalen aan grote groepen.

Het leukste vond ik de voorbereidende "lessen" voorafgaand aan het festival. Heerlijk om tegen iemand aan te praten en dat diegene vervolgens voor jou kiest wat leuk, interessant of boeiend is om op het podium te vertellen. Hester Tammes wist goede bruggetjes te maken en een rode lijn aan te brengen. Briljant! Was echt een super ervaring.

JIHAD ALARIACHI, verteller en een van De Meiden van Halal

ENRICHING PERFORMANCES

I met Storytelling Centre, through teaching a movement workshop in one of the storytelling workshops that was held in Palestine. Afterwards I took part in a workshop and performed with them as well, in Palestine and Amsterdam.

This experienced helped me to better understand the way I share on stage and the way I bring my story using elements, such as my movement and music.

Coming from a culture filled with stories - the telling of stories is the main event in every family and friends gathering - I was amazed and pleased to see the roots of storytelling enriching in performative ways.

HALA SALEM, dancer and participant in one of our storytelling workshops

STC Jubulieum book v4.indd 42 20/10/2022 09:46

TOM VAN OUTRYVE IN PIRATENVERHALEN, OPENING FESTOVAL 2017, FOTO: RAYMOND VAN MIL

FOTO: RAYMOND VAN MIL

JASMIN SHLALDA IN NEXT TO NORMAL, PALESTINIAN STORIES UNTOLD. FOTO: CIHAD ÖZKAN

STC Jubulieum book v4.indd 43 20/10/2022 09:47

2018

Het jaar van de grote veranderingen, maar waarin ook wel weer veel hetzelfde bleef.

Het festival veranderde van naam en ging voortaan als The Amsterdam Storytelling Festival door het leven. Met het thema Brotherhood, programmeerden de broers van Iraanse en Israëlische afkomst hun eerste festival.

STC Jubulieum book v4.indd 44 20/10/2022 09:47

De vormgeving werd aangepast, net zoals de programmering. Een aantal onderdelen bleef bestaan, zoals *Portretten*, en ook Mozaïek bleef als locatie betrokken. Sterker nog, in 2018 vond het festival grotendeels plaats op één locatie, wat het festivalgevoel zeker ten goede kwam. De nieuwe artistieke leiding zette een aansprekend programma neer en zorgde voor uitverkochte zalen.

Inmiddels waren de vleugels ook internationaal uitgeslagen. Storytelling Centre werkte in 2018 in onder meer Marokko, Palestina/Israël, Slovenië en Frankrijk, waar we met name trainingen gaven. Er werden ook verschillende mensen aan het trainersteam toegevoegd, zoals Fouad Lakbir, Stu Packer en Ronni Gurwicz.

We bleven ook lokaal werken en zetten projecten op in verschillende Amsterdamse stadsdelen, met mensen uit de buurt die we begeleidden in het delen van hun verhaal. Bijzonder was vooral het project dat we in de Amsterdamse Molenwijk uitvoerden om jongere en oudere bewoners te verbinden. Het delen van jeugdzonden deed wonderen.

STC Jubulieum book v4.indd 45 20/10/2022 09:47

CASABLANCA STORIES, FOTO: FOUAD LAKBIR

A MAGIC SUMMER MOMENT

Stories. The glue that brings us all together. With Storytelling Centre being the foundation of it all.

One of my strongest memories is the one of a classroom in Beit Jala, Palestine. The sun shines strongly outside. The room is full of wonderful people. From all different backgrounds, different religions. One thing joins them. They have come together to listen to each other's stories. In this specific case, The First Ever Story, told by our friend Stu Packer. They sit there spellbound.

Along the sidelines are Arjen & Fouad, my fellow trainers. Experts in storytelling. Wise to the ways of the world and the place storytelling has in it. For a single magic summer moment, all is well in this strange, wonderful world.

RONNI GURWICZ, storytelling trainer, also at Storytelling Centre

SHARE AND UNITE

Choosing one special memory of working with Storytelling Centre is not an easy task. After all, it was an unmatched experience.

It still hits me when I remember the last project I participated in: matching two groups of people. One from Amsterdam and the other one from Liverpool.

Discussing the power of art, creating and merging different types of art together, brainstorming and creating harmony among different people from different backgrounds, ages, belief: to realize that we are not different at all from the inside. We are just people with different stories that we all can share. And we can unite!

MADHAT ABUASSBA, participant of one of our workshops and volunteer at Storytelling Centre in 2018

STC Jubulieum book v4.indd 46 20/10/2022 09:47

CHARAFE IN THE MAN WHO DANCED ALONE, FOTO: RAYMOND VAN MIL

VERTELLEN MET ROCKSTERREN

Op de editie van het festival die alles voor mij veranderde had ik eigenlijk geen plan om op te treden, maar net daarvoor had ik de Iraanse band Ajam leren kennen. Ik bedacht dat spelen met hen een daverende ervaring zou zijn. Niet optreden met een gitarist of een harpist, maar vijf rockende muzikanten. Nachten heb ik wakker gelegen, van mijn gage had ik hun vliegtickets geboekt, zouden er überhaupt mensen op af komen? Ik zou de jongens niet in de ogen kunnen kijken als ze voor een lege zaal naar Amsterdam waren gekomen. Uiteindelijk stonden er zoveel mensen in de rij dat festivaldirecteur Arjen zelf kaarten in de rij verkocht om mensen sneller binnen te krijgen. Daar op het podium, met aan drie kanten een volle zaal van vrienden en onbekenden, wist ik het: Ik wil niets anders doen, ik ben een verteller.

SAHAND SAHEBDIVANI, artistiek leider The Amsterdam Storytelling Festival sinds 2018

CREATING QUEER STORIES

I'm from Casablanca, Morocco. The city where my story *The Man Who Danced Alone* begins. It is also where I had my first encounter with Arjen Barel.

First around a dance project. I don't remember how Arjen had the idea to create this project. The process was very challenging. We had a lot of fun, sometimes there were tears and sorrow. But it was helpful for me, because I learned all about the basics of storytelling. Also, it made me aware of all my accomplishments in both my personal and professional life.

So I can't thank Arjen Barel and Storytelling Centre Amsterdam enough for their professional and human support. Also, I'm very proud of this project because it's such a powerful statement about queer artists in Arab Islamic countries. About their life and daily fight to fulfill their dreams and just exist in a respectable way. Thank you from the bottom of my heart.

CHARAFE ENNAJI, dancer, storyteller and creator of *The Man Who Danced Alone*

STC Jubulieum book v4.indd 47 20/10/2022 09:47

Storytelling kan bijdragen aan het versterken van het mentaal welbevinden van mensen.

Daar waren we al een aantal jaar van overtuigd, maar vanaf 2019 kwam ons werk dat daarop gericht is in een stroomversnelling. We startten met het geven van trainingen aan de zogenaamde Gouden Mannen, Amsterdamse mannen in sociaal isolement. We werkten met dakloze jongeren en we vlogen naar Albanië, Kosovo, Servië en Noord-Macedonië om daar met de jongeren binnen de LHBTQI+ community te werken.

Tussendoor opende Arjen Barel de Jornadas del dia de la narracion oral in Madrid met *Planet Europe*, een nieuwe voorstelling

STC Jubulieum book v4.indd 48 20/10/2022 09:47

die hij samen met Hester Tammes voor het festival regisseerde. Met Mouad Lasmak en Fouad Lakbir maakte hij een paar maanden ervoor *Casablanca Stories*, een voorstelling die spontaan door een aantal festivals in Marokko geboekt werd. In Nederland repeteerde Aysegül Karaca ondertussen voor *Ik zie, ik zie wat jij niet ziet*, een coproductie met Theater Rast.

Het festival met als thema 'Verslaving', bleek verslavend goed en groeide verder onder de bezielende leiding van het nieuwe team. Wel voor het laatst met Lenneke Beunk, die twee jaar als producent vanuit Storytelling Centre optrad. Zij droeg haar taken over op Erma van Maris, tot op heden de festivalproducent.

Vanaf dat jaar werd er ook verder geëxperimenteerd met eendaagse festivals op andere plekken in Nederland. In de jaren die volgden kregen onder meer Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Nijmegen hebben nu ook een Storytelling Festival. Soms onder naam van het Amsterdamse festival, soms in hun eigen stijl.

2019 was ook het geboortejaar van de ID Club, een club voor jongeren die met verhalen delen (op het podium) bezig willen zijn. Inmiddels zijn we een aantal clubs verder, nog steeds met Marjolein Frijling aan het roer.

STC Jubulieum book v4.indd 49 20/10/2022 09:47

CRYING IN PALESTINE

There are literally hundreds of touching moments I could choose from my time in Palestine. The one moment (which happened twice!) that really stands out was the saying goodbye.

Every workshop and gathering must come to an end. The group had gathered in the reception area of Talitha Kumi to wish me safe travels. Two or three already had tears in their eyes. We had all connected so deeply.

My own sense of freedom mixed with the possibility of never seeing these amazing young people again touched my heart so deeply. I cried, freely. The grief of our parting flowed with tears of sweet sorrow. Smiles too. Love,

STU PACKER, actor and storytelling trainer, also for Storytelling Centre

MIJN GOUDEN MANNEN

Nieuwsgierig keek ik naar 'mijn' Gouden Mannen toen ik ze uit de ruimte zag komen waar ze net de module applied storytelling hadden gevolgd. Ik kende ze nu ruim een jaar van de vorige modules. Ze leken vrolijker en meer in verbinding met zichzelf en met elkaar. Wat gebeurde daar?

Ik vroeg om een keer mee te mogen doen en snapte toen 'het waarom': Ze waren bezig uit hun single story te stappen en ontdekten dat ze deel uitmaakten van zoveel verschillende verhalen.

JULIETTE EGGINK, storytelling trainer

BUILDING BRIDGES IN TALITHA KUMI, BEIT JALA, FOTO: FOUAD LAKBIR

STC Jubulieum book v4.indd 50 20/10/2022 09:47

MADRID

When we invited Arjen to do the opening for the IX International Storytelling Day Celebration of MANO (Madrid's Storytelling Association) in 2019 about heroic journeys, he proposed, based on his broad experience, to speak about migration journeys and what they meant to people with a migration background. He offered to train the Argentinian actress Mabel Pearson, who lives in Madrid to tell her story in public.

He just had a week to prepare it and the artistic result was astounding. Arjen was able to translate Mabel's emotional needs and life experience to the stage and together they created a story worthy to be told and listened to.

ELENA PEREZ, storyteller and member of MANO

DE SNELKOOKPAN VAN IK ZIE, IK ZIE WAT JIJ NIET ZIET

Deze voorstelling is in zes maanden gemaakt, inclusief fondsenwerving. Gekkenwerk. We startten in januari 2019 al met het schrijf- en repetitieproces. Er is nog geen geld binnen van de fondsen... Maakt niet uit, we hebben een deadline te halen: première 14 maart.

Een paar weken later bereikt ons het nieuws: manlief Patrick, de man van Arjen, is ongeneeslijk ziek. Met deze druk, pijn en verdriet hebben we toch een succesvolle voorstelling weten te maken met bijna tot volledig uitverkochte zalen! Dank voor het vertrouwen en deze kans. Deze avondvullende voorstelling heeft dat speciale plekje in mijn hart.

AYSEGÜL KARACA, actrice en verhalenverteller

AYSEGÜL KARACA IN IK ZIE, IK ZIE WAT JIJ NIET ZIET, FOTO: LOTTE VAN DALE

STC Jubulieum book v4.indd 51 20/10/2022 09:47

2020

En toen kwam de wereld opeens tot stilstand.

Laten we er niet te veel woorden aan vuil maken, het ligt immers nog vers in ons geheugen. Gelukkig kwam Storytelling Centre niet tot stilstand.

STC Jubulieum book v4.indd 52 20/10/2022 09:47

Soms zwijnden we er doorheen. Zoals met het festival. Dat stond gepland in een tijd dat er net wat kon. Weliswaar voor een klein publiek: dertig man in de zaal was het maximum. Het festivalteam besloot om de inmiddels populaire Talks met een professioneel team van televisiemakers te livestreamen. Deze werden wereldwijd gekeken en kregen een enorm goede respons. Later realiseerden we in Pakhuis de Zwijger een online verhalenavond met vertellers uit binnen-en buitenland.

Ook de nieuwe samenwerking van Raphael Rodan en Sahand Sahedivani kon met wat kunst en vliegwerk geproduceerd worden. *Sons of Abraham* toerde met succes door het land en ontving lovende recensies.

Andere projecten vereisten meer puzzelwerk, maar meestal slaagden we erin ze te realiseren. We haalden het verhaal van Amsterdam Zuidoost op voor de Gemeente Amsterdam, onderdeel van een project dat later nog in de prijzen viel. Onze trainingen gingen grotendeels online, waar we snel handiger in werden. Ook de Europese projecten bleken heel goed virtueel voort te zetten. Kortom, we maakten er het beste van.

STC Jubulieum book v4.indd 53 20/10/2022 09:47

OPENINGSVOORSTELLING 2020 | FOTO: ALBORZ SAHEBDIVANI

HEERLIJKE ANGST

Ik ken het Storytelling Centre via Arjen Barel en het festival via Raphael Rodan en Sahand Sahebdivani. Allen toppers, die me het vertrouwen geven om me te ontwikkelen in storytelling.

Ik herinner me de eerste keer dat ik op het festival mocht spelen. Maanden geschreven, gerepeteerd, een stuk gemaakt van een uur lang, helemaal klaar om wat moois neer te zetten. In de coulisse nog grappen maken. Totdat ik het podium opliep en dacht: 'Wow dat zijn veel mensen!'

Totale angst: heerlijk.

SIA CYRROES, acteur en verteller

A LITTLE MISTAKE AT THE OFFICE

In the beginning of my voluntary internship and because I had to spend some time in the office by myself, I wanted to make Fattosh salad so I would feel at home.

I bought everything and started making the salad. It tasted so weird. I ate it and I said to myself that the taste is different because the ingredients are planted in a different country.

Until I realized I used the bottle of whisky above the fridge assuming it was olive oil. Whisky was discovered that day. It was my first time to eat whisky.

YAHYA NATOOR participant of one of our workshops and volunteer at Storytelling Centre in 2020-2021

STC Jubulieum book v4.indd 54 20/10/2022 09:47

EEN ALTERNATIEVE METHODE

Toen ik begin 2018 mocht meewerken aan de ontwikkeling van een Europees project – een alternatieve methodologie voor taaltrainers die werken met laaggeletterde nieuwkomers – wist ik nog niet dat het zo'n succes zou worden!

Nadat het project eind 2019 was afgerond, kreeg ik van Storytelling Centre alle mogelijkheden om de methode onder de aandacht te brengen van taalvrijwilligers en taaldocenten NT2. Om de werkwijze en het gebruik van de gelijknamige toolkit uit te rollen.

Ondanks de coronatijd hebben inmiddels bijna driehonderd mensen deelgenomen aan online en fysieke trainingen van Alternative Ways. Binnenkort gaan we op uitnodiging naar Florence! Storytelling Centre biedt zo inspiratie, mogelijkheden en kansen aan heel veel mensen én is een betrokken ontwikkelaar!

ELS STREEFKERK, taalcoach

EEN WERVELWIND

'Hey, ik ga je even bellen. Ik heb een plan. Zullen we een boek maken? Eigenlijk twee, want er wordt al een vertaling gemaakt. Hoe zijn jouw contacten met buitenlandse uitgevers? Ken je veel ontwerpers? Ik weet anders nog wel iemand. De definitieve versie is bijna af. Kun jij corrigeren? Wat zullen we met de presentatie doen?'

Zo gaan mijn ontmoetingen met Arjen al jaren. Als een wervelwind komt hij binnen. Binnen tien minuten hebben we drie nieuwe projecten bedacht en gepland en als een wervelwind verlaat hij weer ons kantoor, omdat hij een andere afspraak heeft of in een call moet.

Inmiddels hebben we in de vele jaren waarin onze wegen intensief en minder intensief kruisten, al vier publicaties gemaakt. Ik hoop dat er nog vele volgen.

MARLIES OELE uitgever International Theatre & Film Books

SIA CYRROES EN SELIN AKKULAK IN SALT & FIRE, FOTO: ALBORZ SAHEBDIVANI

STC Jubulieum book v4.indd 55 20/10/2022 09:47

Storytelling Centre is vanaf 2021 structureel gesubsidieerd!

Er was wat voor nodig, maar het lukte om voor vier jaar ondersteuning van de Gemeente Amsterdam te krijgen. Voor ons was dat een erkenning van het werk dat we al die jaren hebben verzet. Tegelijkertijd gaf het ons ook een betere basis om in de toekomst verder te werken aan het festival en de voorstellingen die we willen produceren.

2021

STC Jubulieum book v4.indd 56 20/10/2022 09:47

Ondanks dat Nederland nog in lockdown zat, begonnen we met het maken van *#HELD(IN)*, waarin de spelers persoonlijke verhalen delen geïnspireerd door Griekse mythen en sagen. In de zomer vingen we aan met het maken van *Alles Over-Winnen* van Nora Akachar. Beide voorstellingen gingen op het festival in première.

Het festival draaide weer op volle kracht met twintig voorstellingen, vier talks, drie workshops en een open masterclass. Tijdens de prachtige openingsavond met onder meer *Silaba* (Lugandees voor: onzichtbaar) en een Bal Masque, passend bij het thema Maskers werd corona echt even vergeten.

Dat gold minder voor ons nieuwe Verhalen van Amsterdam Festival, dat in december plaatsvond. Een week van tevoren werden de maatregelen opnieuw aangescherpt, waardoor we alle plannen om moesten gooien. Niettemin konden we laten zien wat we met bewoners van De Baarsjes en Bos en Lommer en met de jongeren van de ID Club hadden gemaakt.

Arjen Barel publiceerde ondertussen zijn tweede boek over storytelling: *Sterker staan met je eigen verhaal.*

STC Jubulieum book v4.indd 57 20/10/2022 09:47

EEN VERRASSENDE DOELGROEP

Toen ik mijn voorstelling *Alles Over-Winnen* schreef en maakte met Storytelling Centre richtte ik mij vooral op de tweede generatie Marokkaans-Nederlandse vrouwen. Mijn generatiegenoten kennen en herkennen mijn verhaal. De insteek was daarom ook om iets te maken voor deze doelgroep.

Een mooie verassing voor mij was dat witte Nederlandse vrouwen van middelbare leeftijd en daarboven, tot tranen toe geroerd waren en zich in mij herkenden. Zo kwam een Nederlandse vrouw van in de zestig na de voorstelling naar mij toe om mij te bedanken voor het verhaal. Het gaf haar nieuwe inzichten, maar ze herkende mijn worstelingen enorm.

Uiteindelijk is het een universeel verhaal geworden voor jong en oud. Een andere mooie uitkomst is dat na het zien van mijn voorstelling vele moeders het gesprek thuis met hun dochters zijn aangegaan over (keuze-)vrijheid.

NORA AKACHAR, actrice en verhalenverteller

IEDEREEN HEEFT EEN VERHAAL

De kracht van storytelling, of het erkennen dat we allemaal een verhaal te vertellen hebben. Al die verhalen maken hoe we naar onszelf en de wereld om ons heen kijken.

Ik herinner mij een deelnemer aan een van de projecten van Storytelling Centre die elke sessie aangaf zichzelf geen verhalenverteller te vinden, want ze had immers geen verhaal.

Toen we keken naar alles wat op dagelijkse basis al bestaat – familie, vrienden, werk en de wijk – bleek door al deze onderdelen een groot verhaal te lopen. Een verhaal dat ging over wie zij is, de wereld waar ze in leeft en welke ruimte ze daarin inneemt. Toen ze dit alles aan een publiek vertelde, veranderde ze plots in een verhalenverteller. Dat zijn we namelijk allemaal.

JESPER POUW, stagiair Verhalen van Amsterdam 2021

OPENINGSAVOND, FOTO: RAYMOND VAN MIL

STC Jubulieum book v4.indd 58 20/10/2022 09:47

CAST EN CREW VAN HELDIN, FOTO: PAWEŁ OGRODZKI

DE GRIEKSE MYTHEN HERZIEN

Deze foto hierboven is genomen na onze internationale première van *#HELD(IN)* in Polen op het Storytelling Festival met als thema de Griekse mythen. Van tevoren was ik enigszins huiverig over hoe de voorstelling in Polen zou worden ontvangen, misschien kun je het een beetje zien aan mijn gespannen blik (links op de foto).

In *#HELD(IN)* zit namelijk een flink aantal scenes die voor nogal wat opschudding zouden kunnen zorgen. Ik bedoel, in de voorstelling wordt de grote oppergod Zeus gepresenteerd als een serieverkrachter en wordt hij aan het eind door een van de performers hiervoor aangeklaagd. Uiteindelijk bepaalt het publiek in de rechtszaak wat er met de oppergod dient te gebeuren. En dit alles op een festival dat juist een ode wilde brengen aan de Griekse mythen. Daarnaast had ik zelf nogal wat vooroordelen ten aanzien van Polen en hun opvattingen: zo was ik bang dat het progressieve karakter van de voorstelling hen niet echt zou bekoren.

Het tegendeel bleek waar. In de rechtszaak stemde het publiek er massaal voor dat Zeus van zijn voetstuk afgehaald diende te worden en na afloop kwamen meerdere bezoekers in tranen naar de performers toe waarbij ze aangaven dat het verhaal zoveel herkenning en daarnaast ook hoop bood.

Normaal houd ik ervan om gelijk te hebben, maar in dit geval was ik erg blij dat mijn angsten en vooroordelen volledig ongegrond bleken te zijn. Mijn God (of Zeus) wat hou ik toch van verhalen, zeker wanneer ze niet blijken te kloppen.

MARJOLEIN FRIJLING, regisseur en storytelling coach ID Club

STC Jubulieum book v4.indd 59 20/10/2022 09:47

Vijftien jaar festival, tien jaar Storytelling Centre.

Het is een waanzinnige reis die we met zijn allen hebben gemaakt. Een reis die er ook nog niet op zit.

2022

STC Jubulieum book v4.indd 60 20/10/2022 09:47